

Ettekannette kokkuvõtteid

Soome lasteaiaõpetajate päevad

23-24.9.2017 Oulus

Merli Lepp

Sisukord

”Pedagoogiline dokumenteerimine õppe ja kasvatustegevuste planeerimise ja arendamise vahendina” Kati Rintakorpi	3
”Juhtimine lasteaiaõpetaja töö vaatenurgast lähtuvalt” Elina Fonsén	4
”Märka head– tugevused nähtavaks!” Kaisa Vuorinen.....	5
”Kiire imust kontrollitud aeglustuseni” Juha T. Hakala.....	7

”Pedagoogiline dokumenteerimine õppe ja kasvatustegevuste planeerimise ja arendamise vahendina”

Kati Rintakorpi, lasteaiaõpetaja, HM ja doktorant, Illusia koolitaja

Ettekanne põhines uutele alusharidust määravatele dokumentidele, sidudes pedagoogilise dokumenteerimise lapsest lähtuva, protsessipõhise, laiapõhjalise ja osalusele põhineva alusharidusega, küsides: ”Kuidas ja millal dokumenteerimisest sünnib alushariduses pedagoogiline töövahend?”. Olulisemate mõtetena ettekandest jäi kõlama:

- Lapsed peaksid koos täiskasvanutega osalema õppe- ja kasvatustegevuste planeerimisel ja arendamisel.
- Dokumenteerimisvahendid lastele kättesaadavaks, võimaldamaks ka neil endi tegevusi dokumenteerida.
- Koos lastega analüüsitakse, planeeritakse ja meenutatatakse, kasutades selleks näiteks fotosid.
- Pedagoogiline dokumenteerimine on kasutu kui see ei mõjuta argipäeva õppe- ja kasvatustegevusi. Selles peaks kajastuma laste hääl: millest nad on huvitatud, mida kardavad jne.
- Pedagoogilise dokumenteerimise abil EI näidata seda, mida laps veel ei oska või suuda, vaid seda, millest ta on huvitatud, mida oskab, millest soovib rohkem teada!

PROBLEEMID:

- kus võivad olla fotod nähtaval? Mida ütleb andmekaitse seadus...

Näitena dokumenteerimisest toodi lapse portfooliopuu, milles nii lapse vaatenurk, kogemused, oskused ja vajadused kui ka pere vaatenurk, kogemused, pere ja suguvõsa ajalugu, traditsioonid, kultuur ja mis kõige olulisem, väärtused on seotud ja ühendatud lasteaia rühma vaatepunkti, kogemuste ja väärtustega, et nõnda pedagoogilise dokumenteerimise abil luua MEIE maailm, MEIE elu.

”Juhtimine lasteaiaõpetaja töö vaatenurgast lähtuvalt”

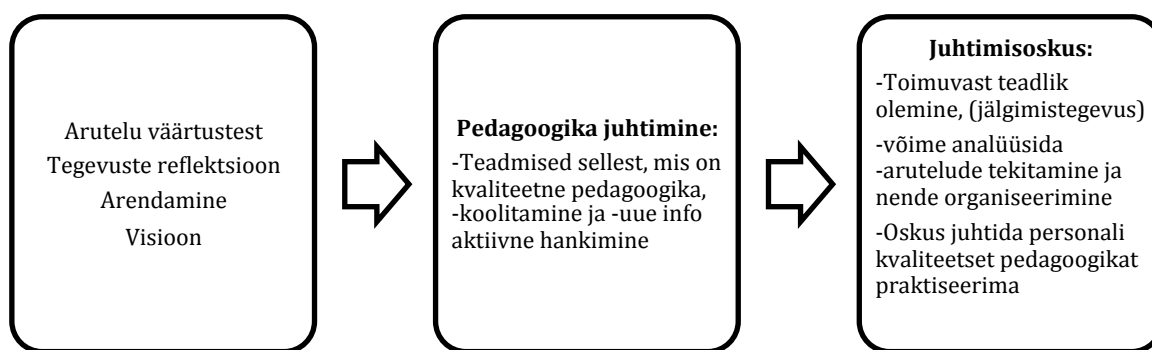
Elina Fonsén PhD (kasvatusteadused), lasteaiaõpetaja ja Tampere Ülikooli lektor

Uus alushariduse õppekava (VASU 2016) paneb varasemast enam rõhku lasteaiaõpetaja rollile meeskonna pedagoogilise juhina. Sellest tulenevalt on vaja ühist arutelu alushariduse väärtustest ja tegevuskultuurist ning oskusi enda tegevust õpetajana pidevalt ja ausalt analüüsida. Ettekandes avati jagatud pedagoogilise juhtimise ja õpetaja juhtimise teemat teoreetilisest aspektist ja pakuti ka konkreetseid töövahendeid.

Olulisemad mõtted pedagoogilisest juhtimisest:

- Pedagoogiline juhtimine on vastutus alushariduse eesmärgile vastamisest, kvaliteedist ja selle arendamisest.
- Pedagoogiline juhtimine eeldab tegevuskultuuri juhtimist ja vajadusel selle muutmist.
- Vastutus on kõikidel, mitte ainult direktoril!
- Kõik valikud, mida igapäevaselt tehakse peavad olema pedagoogiliselt põhjendatud ja omavahel arutletud, mitte põhjendusega, et ”nii oleme alati ennegi teinud!”

Joonisel on kujutatud pedagoogilise juhtimise protsessi.

Rohkem võib teema kohta lugeda raamatust: ”Varhaiskasvatuksen pedagoginen johtajuus. Käsikirja käytännön työhön” (Parrila, S. & Fonsén, E. 2016).

Ettekande slaidid:

http://www.lastentarhanopettajapaivat.fi/site/assets/files/1038/johtajuus_lastentarhanopettajan_ka_kulmasta_elina_fonse_n.pdf

”Märka head– tugevused nähtavaks!”

Kaisa Vuorinen, KM, eripedagoog ja doktorant Helsingi ülikoolis, tööjuhendaja asutuses
Iloedu consulting

Kas sa oled julge ja empaatiline? Kas sa tahaksid õppida sihikindlust? Selle loengu innustava ja elava loengu eesmärgiks oli tugevdada positiivsuse ringkäiku südame harimisel, inimeseks kasvamisel ja üksteise märkamisel. Positiivse pedagoogika loeng käsitles tugevuste leidmist ja nende toetamise tähenduslikkust laste heaolu edendamisel. Kaisa rõhutas: ”Hea märkamine on elu ja surma küsimus!” Loengu käigus palus ta igaühel mõelda ühele tugevusele, mis on olnud temas olemas lapsest saadik ja toetanud edasiminekut. Seejärel keelab seda tugevust järgmised kuu aega kasutada. Mis juhtuks? (Kas kaotaksid töö, peresuhted?) Tugevustest teadlik olemine ja nende kasutamine on tõesti elu ja surma küsimus! Me kõik vajame neid hetki kui märkame teistes head ja ka meis märgatakse head! Laps ei oska enda tugevusi üksi märgata, mida enam on lapsel raskusi, seda enam ta vajab enda tugevustest teadlikuks tulemist.

Meeldejäävamaid mõtteid:

- Uudishimu viib edasi!
- Oskus peatuda hetkeks, ei saa kogu aeg ” multitaskida”. Vähem ja paremini on rohkem!
- Eesmärgiks töökultuur, kus märgatakse head, motiveeritakse ja kiidetakse!
- Leia motivatsiooni heade tegude tegemisest.
- Emotsionaalne intelligentsus ja empaatiavõime: vajame nii kaasa tundmist (halbadel hetkedel) kui ka kaasa elamist (õnnestumistel)!

Kaasatundmise ja kaasaelamise kolm etappi:

1. teadmine
 2. tunne
 3. tegutsemine ☺
- Tee ajalugu jättes jälg teistesse, märgates ja öeldes neile head! Näiteks nii:
 - sinu tugevus on...
 - olen pannud tähele, et...
 - hindan sinus...

- olen õppinud sinult...

Kaisa Vuorinen ja Lotta Uusitalo Malmivaara on koostanud raamatu ja tegevuskaardid *Huomaa hyvä!* (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016), mille eesmärgiks on õppida tundma enda loomupäraseid tugevusi ning seda kuidas neid edasi arendada. Raamat on mõeldud kõigile (alusharidusest sotsiaalhoolekandeni) kes soovivad enda loomupäraseid tugevused avastada ja neid enda eesmärkide saavutamiseks kasutada.

”Kiire imust kontrollitud aeglustuseni”

Juha T Hakala, kasvatusteaduste professor, filosoof, kirjanik, Jyväskylä ülikool

Tähelepanuväärne. Tõmbleme nagu Duracelli jänesed, kuigi meie kasutuses on rohkem ”aega säästvaid” vidinaid kui kunagi varem ajaloo jooksul. Ajapuudus paistab välja meie töö juures kiires tempos ja väsimises. Tervise- ja heaolu instituudi andmetel 850000 soomlast ei usu, et suudavad olla töövõimelised pensionieani. Mis siis aitaks? Kas oleks võimalik leida teistsugusest suhtumisest lahendusi vastupidamiseks ja ehk isegi töörõõmu leidmiseks?

Olulisi mõtteid loengust:

- Kui palju oleme ehitanud õnne võrdlusele ja sooritamisele, oleme iseenese suhtes armunud. Miks me ei võiks vahelduseks endasse uskuda!
- Kas oleks võimalik rahuneda maha ja lihtsalt olla, vahest loobuda plaanidest ja graafikutest?
- Unistada valjusti?
- Kas äkki kõikide nende suurte eesmärkideni püüdlemisel LAPS ära ei kao?
- Õnnestumisest sünnivad uued õnnestumised kui aga negatiivsus hakkab tööpaigal kodunema, järgneb sellele kiire allakäik. Kui töökollektiivis pole omavahelist usaldust, siis töökollektiiv närbub. Oluline on kokku leppida kuidas tehakse ja siis teha nii nagu on kokku lepitud!

Loengus kõlama jäänud vanasõna ja aforisme:

”Ma olen alati ennast ise kiitnud ja alati kiidetuks tulnud!” (Lõuna- Soome vanasõna ☺)

”Rutiin on hea sulane aga kehv isand, ära lase sel enda elu juhtida!”

”Kui soovid, et teine süttiks, pead ise olema leekides!”

Rohkem võib teema kohta lugeda raamatust: ”Kohtuuden kirja. Näkökulmia ääriyhtheiskuntaan (Juha, T. Hakala, 2016).